

Elämän kipupisteiden keskellä

Tarja Seppänen saarna 17.2.2008 järvenpään kirkossa

Evankeliumi Markuksen mukaan:

Eräs mies väkijoukosta sanoi Jeesukselle: »Opettaja, minä toin poikani sinun luoksesi. Hänessä on mykkä henki. Se ottaa hänet valtaansa missä vain. Se paiskaa hänet maahan, ja hän kuolaa ja kiristelee hampaitaan ja menee aivan jäykäksi. Pyysin, että opetuslapsesi ajaisivat hengen pois, mutta ei heistä ollut siihen.»

Silloin Jeesus sanoi heille: »Voi tätä epäuskoista sukupolvea! Kuinka kauan minun on vielä oltava teidän keskuudessanne? Kuinka kauan minun pitää kestää teitä? Tuokaa poika minun luokseni.» He toivat pojan Jeesuksen luo. Jeesuksen nähdessään henki heti kouristi poikaa, ja tämä kaatui, kieriskeli maassa ja kuolasi. Jeesus kysyi pojan isältä: »Kuinka kauan hänellä on ollut tämä vaiva?» »Pienestä pitäen», vastasi mies. »Henki on monet kerrat kaatanut hänet, jopa tuleen ja veteen, jotta saisi hänet tapetuksi. Sääli meitä ja auta, jos sinä jotakin voit!» »Jos voit?» vastasi Jeesus. »Kaikki on mahdollista sille, joka uskoo.» Silloin pojan isä heti huusi: »Minä uskon! Auta minua epäuskossani!»

Kun Jeesus näki, että väkeä tuli aina vain lisää, hän käski saastaista henkeä sanoen: »Mykkä ja kuuro henki, minä käsken sinua: lähde pojasta äläkä enää mene häneen!» Henki huusi, kouristi poikaa rajusti ja lähti hänestä. Poika jäi makaamaan elottoman näköisenä, ja monet sanoivatkin: »Nyt hän kuoli.» Mutta Jeesus tarttui häntä kädestä ja auttoi hänet jalkeille, ja hän nousi.

Kun Jeesus sitten oli mennyt sisään ja vain opetuslapset olivat paikalla, nämä kysyivät häneltä: »Miksi me emme kyetneet ajamaan sitä henkeä pojasta?» Hän vastasi: »Tätä lajia ei saa lähtemään muulla kuin rukouksella.»

Tämän päivän evankeliumi koskettaa. Se tulee lähelle, suorastaan iholle. Ollaan ihmisen elämän kipupisteiden keskellä. Lapsen sairaus pysäyttää. Se herättää huolta ja hätää. Se nostaa halun auttaa, tehdä kaikki mahdollinen, mitä vain ihminen voi. Isän hätä ja tuska satuttaa. Hän heittelee toivon ja pettymyksen aallokossa. Voimattomuus ja avuttomuus nousevat pintaan. Opetuslapsetkin ovat voimattomia ja kysyvät: miksi? Miksi me emme voineet auttaa?

Evankeliumissa kohtaamme ihmiset, joiden kokemukset ja tunteet ovat ihmisen tunteja kaikkina aikoina. Tänäänkin on helppo samaistua heihin. Vanhempana, isovanhempana, sukulaisena, naapurina voimme samaistua isään, jota raastaa tuska lapsesta, joka jo pienestä pitäen on ollut vakavasti sairas. Kuolemakin on ollut lähellä jo monta kertaa.

Miten läheiset ovatkaan valmiita tekemään kaikkensa, jotta rakas ihminen parantuisi? Ja miten toivo herää ja taas sammuu, kun mitään ei tapahdukaan. Ja juuri kun näyttää paremmalta, kaikki kääntyykin huonommaksi. Tuntuu, että taas kerran matto vedetään jalkojen alta.

Petyimme isän tavoin myös toisiin ihmisiin: ei heistä ollut siihen! Ei heistä ollut auttamaan, ei tukemaan. Eivät he jaksaneet kulkea tuskan keskellä eivätkä jakaa kipeimpiä tunteja. Joku yritti kyllä tosissaan, mutta vuosien kuluessa väsyi. Joku vältteli eikä enää ottanut edes yhteyttä. Joku asettuu yläpuolelle neuvomaan tai jopa ruoskii kovilla sanoilla tai syyttää heikosta uskosta. Miten ihminen voikaan satuttaa

toista ihmistä! Petymme myös opetuslasten tavoin itseemme: ei meistä ollut siihen! Missä vika? Miksi me emme kyenneet auttamaan?

Elämme paastonaikaa. Se kutsuu meitä Jumalan eteen tutkimaan itseämme ja asenteitamme. Kuka ja millainen on Jumala? Kuka ja millainen minä olen suhteessa Jumalaan ja toisiin ihmisiin?

Tämän sunnuntain evankeliumista avautuu näkökulmia niin tähän itsetutkisteluun kuin ihmisen elämän suuriin kysymyksiin kärsimyksen keskellä. Pari vuosituhatta on kulunut, mutta ihminen on syvimmältään sama. Edelleen sairauden, kuoleman, pettymysten, yksinäisyyden, ahdistuksen keskellä moni ihminen pohtii: Miksi? Miksi juuri minulle? Mitä olen tehnyt, että lapseni kärsii näin paljon? Mitä voisinkaan tehdä, että tämä tuska väistyisi?

Tuskaa ja ahdistusta ei kukaan voi ottaa pois, mutta meitä kutsutaan ihmisinä olemaan toisen ihmisen rinnalla, kuuntelemaan ja jakamaan taakkaa. Meitä kutsutaan kantamaan ihmistä ja hänen kipuaan Jumalan eteen. Meitä ei kutsuta arvioimaan eikä neuvomaan, ei syyttämään eikä syyllistämään. Meillä ei ole myöskään valtuuksia arvioida ja mitata toistemme uskoa. Eikä myöskään korotata omaa uskoamme muiden yläpuolelle.

On syytä myös pysähtyä ja lukea evankeliumista, että sairaan pojan uskosta ei puhuta mitään. Ei sanaakaan! Miten silti joku ihminen voikaan sanoa kärsivälle ihmiselle: jos vain uskoisit tarpeeksi, niin parantuisit tai tilanteesi muuttuisi! Eikö silloin ole kyse toisen satuttamisesta ja jopa asettumisesta Jumalan paikalle?

Tämän päivän evankeliumissa on opastusta meille. Isä kääntyy ihmisten, opetuslasten puoleen ja kertoo heille hätänsä. Hänen toiveensa murenee, kun apua ei tullutkaan. Mutta hän ei luovuta. Hän kääntyy Jeesuksen puoleen ja kertoo asiansa, pojan sairauden ja sen ilmenemismuodot sekä kuoleman mahdollisuuden. Hän pyytää Jeesukselta: "Sääli meitä ja auta, jos sinä jotakin voit!" Jeesuksen sanat "kaikki on mahdollista sille, joka uskoo" saa isän huutamaan: "Minä uskon, auta minua epäuskossani!" Nyt ollaan uskon ytimessä.

Usko ei ole ihmisen omaa voimaa eikä kykyä. Usko ei synny ihmisestä itsestään. Eikä usko synny toisen ihmisen vaikutuksesta, vaikka Jumala meitä käyttääkin työssään. Uskoa ei voi mitata inhimillisin mittarein. Usko on Jumalan lahjaa ja vaikutusta ihmisessä. Usko luottaa Jumalaan kaiken antajana ja kaikessa.

Uskon suunta on Jumalassa, joka ei hylkää eikä jätä yksin suurimmankaan hädän keskellä. Kun ihminen sanoo uskovansa Jumalaan, niin samaan hengen vetoon hänen täytyy sanoa muutakin, sanoa, että voin uskoa vain, koska luotan siihen, että Jumala aina uudelleen auttaa minua uskomaan.

Jumala synnyttää luottamuksen itseensä. Ainoastaan silloin, kun tuntee oman epäuskonsa, voi rohkeasti tunnustaa ja myöntää, että usko on kokonaan Jumalan lahjaa – niin omalla kuin toisen kohdalla.

Evankeliumista nousee myös esiin se, ettei usko Jumalaan poista myrskyä ja ahdistusta ihmisen elämästä. Saihan sairas poikakin kohtauksen juuri Jeesuksen edessä ja läsnä ollessa.

Tähän ihmisen osaan ja elämään kuuluvat ilo ja tuska, riemu ja kärsimys, syntymä ja kuolema, terveys ja sairaus. Jumalan läsnä olo on uskon perusta. Tapahtui mitä tahansa, Jumala on läsnä, vierellä, edessä ja takana.

Hän ympäröi meidät rakkaudellaan, vaikka myrskytuulet riepottelevat, pimeys saartaa tai sairaus murentaa voimat. Eikö juuri tällaisessa asenteessa ja luottamuksessa ole kyse uskosta, jonka Jumala itse saakaan aikaan?

Isän asenne on meille kahdella tavalla tärkeä. Ensinnäkin hän oli valmis näkemään vaivaa ja hakemaan apua pojalleen. Jumala käyttää meitäkin, meidän jalkojamme ja käsiämme avun kanavina. Hän käyttää aikaamme ja varojamme ihmisten hyväksi. Kaikki hyvä, mitä meillä on, on Jumalan lahjaa. Hänen lahjaansa saamme jakaa eteenpäin niin tässä lähellä kuin eri puolilla maailmaa.

Toiseksi isän asenne "minä uskon, auta minua epäuskossani" – siinä riittää opettelemista tänä paastonaikana. Tämä asenne avaa näkökulman itseen ja Jumalaan. Jumalan edessä näemme totuuden itsestämme ja Hänestä.

Meidän ei tarvitse eikä edes pidä verrata itseämme toisiin ihmisiin. Saamme nöyrästi tunnustaa niin virheemme ja laiminlyöntimme kuin omahyväiset tai vähättelevät ajatuksemme itsestämme ja uskostamme. Jumalan edessä olemme samalla viivalla! Hän näkee ja tuntee meidät.

Rukous on syvimmältään juuri Jumalan edessä olemista ja viipymistä. Rukous kääntää katseen omasta itsestä kohti Jumalaa. Rukouksessa olemme Jumalan edessä, joka näkee asiamme, ilomme, hätämme, huolestamme, koko elämämme.

Sinun puoleesi, Herra, minä käänny.

Jumalani, sinun apuusi minä luotan.

Enhän luota turhaan,

Ei kukaan, joka luottaa sinuun,

jää vaille apuasi.

Herra, osoita minulle tiesi,

opeta minua kulkemaan polkujasi.

Ohjaa minut totuuteesi ja opeta minua,

sinä Jumalani, auttajani!

Sinuun minä luotan aina.

Herra, sinä olet laupias, muista minua,

osoita ikiaikaista hyvyyttäsi.